

Bijlage I Geschiedenis van Leidschendam-Noord

In Prinsenhof hoog en De Heuvel/Amstelveen wordt al jarenlang geïnvesteerd. Kennis hiervan is onmisbaar om een goede aanpak vorm te geven. De belangrijkste ontwikkelingen staan hieronder op een rij.

De wijkaanpak heeft allerlei verschillende programma's en namen gehad, van achterstandswijk tot aandachtswijk en van probleemwijk tot prachtwijk. Voor mij is dat symptomatisch voor een deel van het probleem: het gaat steeds om kortlopende projecten.

Stadsgeograaf R. Kleinhans

Naoorlogs wijkenbeleid 1945 – 1995

De bouw van woningen in de wijken Prinsenhof en de Heuvel/Amstelveen is verbonden met de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog (1945-1965). Door de oorlog was er een groot tekort aan woningen ontstaan. In steden werd de nadruk gelegd op de economische functie van de binnenstad. Hierdoor werden oude wijken veelal gesloopt en vervangen door gebouwen met economische functies. In Leidschendam werd het tuinbouwgebied in het noordwesten juist bestemd voor woningbouw.

Wederopbouw

Begin jaren vijftig worden er twee *superhoven* ontwikkeld: De Heuvel en Prinsenhof. Er werd vanuit sociologisch oogpunt gebouwd: men ging uit van een maximale grootte van de wijk en het gezin kwam centraal te staan als hoeksteen van de samenleving. De opzet van een dubbele rechthoek van woningen rond een groene ruimte is zeldzaam in Nederland. Beide wijken maken daarom onderdeel uit van 30 wederopbouwgebieden van nationaal belang en een beschermd stedenbouwkundig gebied. Dat houdt in dat de stedenbouwkundige structuur in stand gehouden moet blijven, evenals de uitstraling van het gebied. De twee hoven worden van elkaar gescheiden door de Amstelveen. Dit is een buurt die pas later is aangelegd.

Zicht vanuit de Burgemeester Vethuysenlaan op de binnenhof van De Heuvel na oplevering. Met in het midden de monumentale katholieke kerk. Bron: Beeldarchief Gemeente Leidschendam-Voorburg.

Ondanks dat de er veel gebouwd werd, was er in die tijd weinig aandacht voor inwonersbehoeften. Begin jaren zeventig ontstaat hier een omslag in. Wonen, kleinschaligheid en een zo gering mogelijke verstoring van de bestaande sociale en stedenbouwkundige structuur krijgen weer prioriteit boven de economische functie en bereikbaarheid van de stad. Dit is de periode van stadsvernieuwing.

Sociale vernieuwing

Eind jaren '80 en begin jaren '90 groeit ook de kritiek op stadsvernieuwing. De leefbaarheid van de buurten wordt namelijk niet beter, ondanks dat de woningen kwalitatief beter zijn geworden. De stadsvernieuwingswijken zijn te eenzijdig georiënteerd en trekken met name woningzoekenden met een kleine beurs aan.

***'De discussie over de dreigende tweedeling in de samenleving is daarmee geboren, met als gevolg het ontstaan van een tweesporenbeleid.'* – Platform 31.**

In het tweesporenbeleid wordt enerzijds ingezet op versterking van de economische structuur van steden door middel van stedelijke revitaliseringsprojecten, met als doel het versterken van de concurrentiepositie van de stad en bevorderen van haar uitstraling. Daarnaast wordt ingezet op gebiedsgericht beleid en sociaaleconomische maatregelen om de sociale achterstanden te verminderen of op te heffen.

Prinsenhof

In de periode van 2003-2011 liep er een samenwerkingsverband tussen corporaties en de gemeente om de buurt te revitaliseren. In 2007 wijst minister Ella Vogelaar een veertigtal krachtwijken in Nederland aan, maar daar valt Prinsenhof destijds niet onder. Veel aandacht gaat uit naar probleemwijken in grotere steden.

In 2010 wordt Prinsenhof alsnog gekozen als een **40+ wijk**. Het hele binnengebied is toen opgeknapt tot een aantrekkelijke omgeving met allerlei speel- en wandelplekken.

De verschillende scholen die er waren zijn samengevoegd in het multifunctionele gebouw de Waterlelie waar ook kinderopvang en het Spel en Opvoedpunt gehuisvest is. De buurt heeft verder een winkelcentrum, wijk- en dienstencentrum de Plint, ontmoetingscentrum de Loopplank, een Koreaanse kerk en het Kraijcek-speelveld. De wijk is in sociaal en fysiek opzicht verbeterd. Na afloop is de samenwerking van de betrokken partijen gecontinueerd met behulp van een beheerconvenant.

In 2015 werd de rol van de woningcorporaties herzien in de Woningwet (2015). Ze moesten zich richten op hun kerntaak en zich daarmee meer terugtrekken uit het sociaal domein. Gemeenten kregen er door de decentralisaties in het sociaal domein (2015) juist een groot aantal taken bij.

Van 2020-2024 loopt het project **Samen Beter** waarin diverse ketenpartners zich inzetten voor een verdere verbetering van de sociale en fysieke leefomgeving. De uitrol van dit project is vastgelegd in de prestatieafspraken tussen gemeente en woningcorporaties. In de buitenruimte is (zwerf)afval en ongedierte een urgent probleem. Inwoners voeren dieren vanaf de balkons. Met name meeuwen veroorzaken veel overlast maar zijn moeilijk te bestrijden vanwege hun beschermde status. Vuilnis wordt veelvuldig naast de containers geplaatst. De gemeente heeft met Avalex en de woningcorporaties afspraken gemaakt over het ophalen van grofvuil. Stadsbeheer en Avalex zijn veelvuldig in het gebied aanwezig om het schoon te houden. Ook loopt de werkgroep Hoogbouw waarin tussen stadsbeheer en woningcorporaties onder andere wordt overlegd over de aanpak rondom afval in de wijk.

Revitalisering De Heuvel

In 2009 werd De Heuvel door de gemeente Leidschendam-Voorburg aangemeld als aandachtswijk voor het **Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing (ISV)**. In 2012 is een Buurtvisie opgesteld. In dit rapport werd de vraag beantwoord op welke wijze de sociale en ruimtelijke structuur van de wijk versterkt kon worden. Er werd daarom een 'Cultuurhistorische analyse en waardering' gemaakt die de waarde van deze wijk beschreef en aangaf wat karakteristiek en waardevol was en behouden moest blijven. De wijk werd als '**De Groene Heuvel**' gepositioneerd. Groen wonen in een unieke stedelijke setting met een publiek karakter.

Op 10 november 2015 heeft het bureau De Nijl Architecten in samenwerking met Studio Diekema Landschapsarchitectuur een ruimtelijke visie opgesteld voor De Heuvel in opdracht van de gemeente. Hierin werden de ruimtelijke ontwikkelmogelijkheden van de wijk onderzocht. Het ruimtelijke streefbeeld van De Heuvel viel uiteen in een aantal deelprojecten waaronder groenstructuur, waterstructuur en verkeersstructuur. Het eerste deelproject wat bij de kop werd gepakt was het hart van de hof: het President Kennedyplein. Doel daarbij was dat het opnieuw zou worden uitgebouwd tot ontmoetingsruimte van de wijk. Om dat te bereiken werd het plein verkeersluw gemaakt terwijl de randen van het plein werden versterkt door aanleg van een breed voetgangersgebied met zitplekken, groen en een

waterpartij. Ook werd er extra in jongerenwerk en in activiteiten voor jeugd geïnvesteerd.

Bronnen

<https://www.lsainwoners.nl/wp-content/uploads/2012/03/De-40-plus-wijken.pdf>

https://www.platform31.nl/uploads/media_item/media_item/97/53/171106_Zeventig_jaar_stedelijke_vernieuwing_longread_-1510775811.pdf